

opusdei.org

„Historia Opus Dei”

Rozmowa z José Luisem Gonzálezem Gullónem, autorem, wraz z Johnem F. Coverdalem, książki „Historia Opus Dei” (Rialp, Madryt) oraz „Opus Dei. A History” (Scepter, New York), która ukaże się drukiem we wrześniu tego roku.

31-08-2021

Wiemy, że wysłał Ksiądz swoją książkę "Historia Opus Dei" do druku. Czy może Ksiądz

powiedzieć nam coś więcej na jej temat?

Pięć lat, wraz z historykiem Johnem F. Coverdalem, poświęciliśmy na napisanie ogólnej historii Opus Dei. Po raz pierwszy czytelnik dostał do rąk syntezę wielkich wydarzeń, które składają się na Dzieło, od jego powstania aż po dzień dzisiejszy. Pamiętam, że na początku znaleźliśmy się w niemal nieprzeniknionej gęstwinie z powodu ogromnej liczby danych, ludzi i działań. Ale stopniowo udawało nam się ustalić chronologię i tematy, które miały być poruszone. W tej pracy wzorowaliśmy się na historiografii dotyczącej innych instytucji Kościoła. Oczywiście nie zamierzaliśmy wyczerpać tego tematu. Jestem przekonany, że w przyszłości będą istniały różne monografie o historii Opus Dei, prezentujące różne podejścia i koncepcje.

Dla kogo jest przeznaczona ta lektura?

Oferujemy przegląd dziejów Opus Dei dla szerokiej publiczności. Istnieją chyba trzy rodzaje ludzi, którzy mogliby być zainteresowani przeczytaniem naszej książki. Z jednej strony, wspólnota akademicka będzie miała do dyspozycji studium, które rygorystycznie przestrzega metody historycznej i dostarcza kluczy do zrozumienia rozwoju instytucji Kościoła w szerszym kontekście. Z drugiej strony, wierni i współpracownicy Prałatury, poznają najważniejsze kamienie milowe, które ukształtowały instytucję w całej jej historii, zarówno te pozytywne, jak i te, które poszły inaczej. W tym sensie, jesteśmy podekscytowani, myśląc o nowym pokoleniu młodych ludzi w Opus Dei, którym wyjaśniamy, skąd pochodzą. I po trzecie, członkowie innych instytucji i rzeczywistości

kościelnych odkrywają ciągłości i nieciągłości w sposobach bycia katolikami i szerzenia wartości ewangelicznych.

Czy trudno było połączyć dwóch historyków z różnych kultur i kontynentów?

Myślę, że współpraca z profesorem Coverdalem, naukowcem z dużym doświadczeniem w pisaniu historii Europy i Stanów Zjednoczonych w XX wieku, była bardzo wzbogacająca. Dzięki jego pracy skrócił się czas poszukiwania dokumentów i pisania tekstu. Ale przede wszystkim służyło to włączeniu innego, czasem odmiennego punktu widzenia. Korzystne było również to, że on tłumaczył na angielski to, co ja napisałem po hiszpańsku, a ja postępowałem odwrotnie. Chociaż nie ma wielu różnic, hiszpańska i angielska wersja tej książki nie są dosłownym tłumaczeniem, ponieważ

dołączamy przydatne objaśnienia dla czytelników danego języka.

Czy mogliście dotrzeć do całej dokumentacji, której potrzebowaliście?

Ukrytą wartością tej książki są źródła. Nasza narracja oparta jest na materiałach konsultowanych w Archiwum Generalnym Prałatury Opus Dei. Na przykład, moc rękopisów Założyciela, w których wyjaśnia on ducha Opus Dei; dokumentacja odnosząca się do prawnej trajektorii Dzieła, przed i po jego zatwierdzeniu jako Prałatury personalnej; długa seria dokumentów sporządzonych na przestrzeni lat przez różne biura Rady Generalnej i Asesorii Centralnej Opus Dei. Jesteśmy wdzięczni obecnemu prałatowi, ks. prał. Fernando Ocárizowi, ponieważ wyraził on zgodę na dostęp do wszystkich źródeł archiwalnych, o

które prosiliśmy. Jednocześnie wyrażamy nadzieję, że dokumentacja ta będzie wkrótce dostępna dla środowiska naukowego.

Na czym polega oryginalność książki?

Wszyscy czytelnicy, niezależnie od tego, czy należą do Dzieła, czy nie, znajdą tu coś nowego. Jest to pierwszy przegląd historii tej instytucji, która zbliża się do setnej rocznicy swojego powstania. Opowiadając historię Opus Dei, przedstawiamy tożsamość jego członków, z ich sukcesami i ograniczeniami na przestrzeni czasu.

Nowością jest również zaproponowana chronologia i studium ostatnich pięćdziesięciu lat Opus Dei, dziedzina, w którą nikt do tej pory nie wchodził. A z bardziej konceptualnego punktu widzenia, w miarę upływu lat - zwłaszcza od śmierci Założyciela -

zapropowowaliśmy cztery elementy, które pomagają nam zrozumieć obecny rozwój Opus Dei: zarządzanie, strukturę i relacje instytucjonalne; przekazywanie doktryny chrześcijańskiej w ośrodkach Dzieła; działalność korporacyjną; oraz indywidualne działanie w społeczeństwie.

Ale prawdziwą nowością było, i nadal jest, samo przesłanie Opus Dei. Misja wcielania i przekazywania każdemu człowiekowi Bożego wezwania do bycia świętym, do utożsamiania się z Jezusem Chrystusem poprzez pracę i inne relacje społeczne, co leży w samym sercu ducha Dzieła. Tysiące mężczyzn i kobiet, którzy podążali i nadal podążają za założycielem Opus Dei, który dwadzieścia lat temu został uznany przez Kościół za świętego, poświęciło się temu celowi. Głównym celem naszych badań było

odtworzenie rozprzestrzeniania się tego przekazu w czasie.

Czy jest to historia instytucji?

Komponent instytucjonalny Opus Dei zajmuje dużą część naszych badań.

Oferujemy na przykład dane demograficzne i statystyczne, przyjęte formy rządów, rozwój działalności różnych inicjatyw apostołskich.

Jednocześnie Opus Dei jest orędem chrześcijańskim, które głosi wezwanie do świętości pośród świata, co każdy członek realizuje w swoim własnym środowisku zawodowym i rodzinnym. Życie większości z tych ludzi nie jest ani instytucjonalne, ani nie toczy się w instytucjonalnych przestrzeniach. W szerokiej panoramie relacji międzyludzkich jeden przyjaciel odkrywa drugiemu wielkość i radość płynącą ze świadomości, że jest dzieckiem Bożym i bratem dla

innych. To jest sposób, w jaki Opus Dei się rozprzestrzenia, a zatem, jak Opus Dei jest rozumiane.

Kiedy opracowaliśmy indeks nazwisk, uderzyło mnie, że wymieniliśmy 661 różnych osób. Przydatne jest również 26 fotografii, które publikujemy - prawie wszystkie niepublikowane - które są małą próbką udokumentowanych wielu momentów, tematów i spotkań, które miały miejsce w ciągu tych lat.

Czy uważa Ksiądz, że w wystarczającym stopniu uwzględnia się rolę kobiet w tej historii?

Opus Dei składa się z mężczyzn i kobiet, mających zarówno cechy wspólne, jak i szczególne. Podczas gdy przez pierwsze trzydzieści lat było więcej mężczyzn niż kobiet, w ciągu ostatnich pięćdziesięciu lat trajektoria ta uległa odwróceniu, do tego stopnia, że obecnie 59%

członków Dzieła stanowią kobiety. Staraliśmy się odzwierciedlić tę rzeczywistość w naszej książce. Na przykład, oprócz pracy ze źródłami archiwalnymi dotyczącymi zarówno mężczyzn, jak i kobiet, przeprowadziliśmy dwieście wywiadów z mężczyznami i kobietami w równej liczbie. Później niektóre kobiety przeczytały książkę i przekazały nam sugestie dotyczące pozytywnej ewolucji przywództwa, równości i komplementarności kobiet w społeczeństwie, w Kościele i w Opus Dei.

Czy jest to książka hagiograficzna czy apologetyczna?

Opowiedzieliśmy tę historię tak, jak ona wyglądała, pokazując wszystkie istotne fakty, sukcesy i porażki. Odnotowujemy na przykład spotkania i spory z innymi instytucjami, kontrowersje, jakie pojawiły się wokół procesu

beatyfikacyjnego Założyciela,
oskarżenia pod adresem Dzieła o
elitaryzm czy tajemniczość. Wydaje
nam się, że badanie tych konfliktów,
wraz z wieloma innymi
pozytywnymi elementami, pomaga
unormować badanie Opus Dei.

John F. Coverdale i ja należymy do
Dzieła, a książka ta niewątpliwie
odzwierciedla nasze *samorozumienie*
na temat przeszłości instytucji, której
poświęciliśmy nasze życie i która jest
naszą rodziną. Jednocześnie jednak
staramy się być rygorystyczni w
stosowaniu metodologii historycznej.
Myślę, że tak jak historyk katolicki
może rygorystycznie analizować
Kościół, a historyk salezjanin
Towarzystwo Franciszka Salezego,
tak my możemy wykorzystać nasze
wysiłki badawcze w studium Opus
Dei.

Ucieszył nas komentarz
profesjonalnego historyka, który po

przeczytaniu szkicu stwierdził, że nie uważa go za hagiografię, chociaż wyraźnie doceniamy mężczyzn i kobiety, którzy tworzyli Dzieło, a przede wszystkim jego założyciela, Josemarię Escrivę de Balaguera.

Rozmawiał Piotr Kurowski

Wstęp i pierwszy rozdział

.....

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/historia-opus-dei/> (08-03-2026)